İş Kazasında Organik Bağ İspatı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	25.02.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/204	2026/122	İş K. 2, TMK 2, HMK 371, HMK 373/2

ÖZET

İş kazası, işçinin sigortalısı olduğu şirketin iş yerinde olmuştur. Yetkililerin kardeş olması dışında adresleri ve faaliyet alanları farklı işletmeler arasında organik bağ ispatlanamadığından, kusur atfedilmeyen diğer davalıların tazminattan sorumlu tutulmasına dair direnme kararı bozuldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/is-kazasinda-organik-bag-ispati-hgk-2026-122/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/204 E. , 2026/122 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2024/2199 E., 2024/2424 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 27.02.2024 tarihli ve

2023/7351 Esas, 2024/1851 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince asıl davanın reddine, birleşen davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılıp düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle asıl ve birleşen davaların kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı asıl dava davalıları vekilinin temyizi üzerine Yargıtay 10. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı ve asıl dava davalıları vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. ASIL DAVA

1. Davacı vekili asıl dava dilekçesinde; davalılara ait işyerinde kaynak ustası olarak çalışan müvekkilinin 01.04.2014 tarihinde iş kazası geçirdiğini, sigorta primlerinin davalılar ile birlikte dava dışı ... ... Makineleri Ltd. Şti. tarafından yatırıldığını, dava dışı şirketin kurucusu ve yetkilisinin davalı ...'ın kardeşi olduğunu, davalılar ile dava dışı şirket arasında organik bağ bulunduğunu, kazanın meydana gelmesinde davalıların tam kusurlu olduğunu, müvekkilinin meydana gelen iş kazası nedeniyle maddi ve manevi zarara uğradığını ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 100,00 TL iş gücü kaybı tazminatı ve 100.000,00 TL manevi tazminatın davalılardan müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep etmiş; 16.11.2021 tarihli ıslah dilekçesi ile iş gücü kaybı tazminatı talebini 754.368,27 TL'ye yükseltmiştir.

2. Asıl dava davalıları cevap dilekçesi vermemişlerdir.

II. BİRLEŞEN DAVA

1. Davacı vekili birleşen dava dilekçesinde; davalılara ait işyerinde kaynak ustası olarak çalışan müvekkilinin 01.04.2014 tarihinde iş kazası geçirdiğini, Ankara Batı 5. İş Mahkemesinin 2019/821 Esas sayılı dosyası ile diğer işverenler aleyhine dava açıldığını bu davanın anılan dava ile birleştirilmesi gerektiğini ileri sürerek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 100,00 TL iş gücü kaybı tazminatı ve 100.000,00 TL manevi tazminatın davalıdan müteselsilen tahsiline karar verilmesini talep etmiş; 16.11.2021 tarihli ıslah dilekçesi ile iş gücü kaybı tazminatı talebini 754.368,27 TL'ye yükseltmiştir.

2. Birleşen dava davalısı cevap dilekçesi vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 28.06.2022 tarihli ve 2019/821 Esas, 2022/71 Karar sayılı kararı ile; Sosyal Güvenlik Kurumu Rehberlik ve Teftiş Kurulunun 28.11.2016 tarihli raporu ile olayın iş kazası olduğunun tespit edildiği, Kurumca davacının meslekte kazanma gücü kaybı oranının (E) cetveline göre %32,2 olduğuna ve kontrol gerekmediğine karar verildiği, hükme esas alınan 05.01.2021 tarihli asıl ve 20.04.2021 tarihli ek bilirkişi raporlarında davalı ... ... Makineleri Ltd. Şti'nin %80, davacının %20 oranında kusurlu olduğunun belirtildiği, 12.08.2021 tarihli raporda ise maddi zararın 754.368,27 TL olarak hesaplandığı, asıl davada davalılar ile birleşen dava davalısı arasında organik bağ bulunduğu iddia edilmiş ise de davacının birleşen dava davalısı ... ... Makineleri Ltd. Şti'de çalıştığı, şirketlerin sadece sahiplerinin aynı olmasının organik bağ için yeterli olmadığı, davacının yaptığı işin asıl dava davalıları ile bir ilgisinin bulunmadığı ve bilirkişi kusur raporunda da asıl dava davalılarının kazaya etkilerinin tespit edilmediği gerekçesiyle asıl davanın reddine, birleşen davanın kısmen kabulüne 754.368,27 TL maddi, 70.000,00 TL manevi tazminatın faizi ile birlikte davalıdan tahsiline, fazlaya ilişkin talebin reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 03.03.2023 tarihli ve 2022/2287 Esas, 2023/465 Karar sayılı kararı ile; davacının hizmet cetveline göre 01.09.2013-07.04.2015 tarihleri arasında birleşen dava davalısı ... ... Ltd. Şti, 08.04.2015-31.03.2019 tarihleri arasında asıl dava davalısı ..., 01.04.2019-22.07.2019 tarihleri arasında ise asıl dava davalısı ... ... Ltd. Şti'de çalıştığı, ... Ltd. Şti'nin yetkilisi ... ile asıl dava davalısı ...'ın kardeş oldukları, tanıkların davalıların aynı işyerleri olduğunu beyan ettikleri, tanık ...'ın iş kazasından kısa bir süre sonra ... ile asıl dava davalısı ...'ın işyerine gelerek olayı sorduklarını ifade ettiği, UYAP üzerinden yapılan incelemede davacının, asıl dava davalıları ... ve ... ... Ltd. Şti'ye karşı açmış olduğu işçilik alacağı davasında Ankara Batı 1. İş Mahkemesinin 27.05.2021 tarihli ve 2019/776 Esas, 2021/228 Karar sayılı kararında davacının 01.09.2013-22.07.2019 tarihleri arasında davalılar nezdinde kesintisiz çalıştığının kabul edildiği, davalıların bu hususa ilişkin herhangi bir itirazlarının bulunmadığı, bu hususlar dikkate alındığında, asıl ve birleşen dava davalıları arasında organik bağ bulunduğu ve davalıların hüküm altına alınan tazminatlardan birlikte sorumlu tuttulmaları gerektiği, hükme esas alınan kusur raporunda ... ... Ltd. Şti'nin %80 oranında kusurlu olduğu tespit edilmiş ise de asıl dava davalılarının da belirtilen kusur oranından müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunduğunun belirtildiği, kusur raporunun ve hesap raporunun usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılıp düzeltilerek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle asıl ve birleşen davaların kısmen kabulüne karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde asıl dava davalıları temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...Dosya kapsamında yer alan Ticaret Sicil Gazetesi nüshalarından asıl dava dosyasının davalılarından ... şirketinin kazadan tarihi olan 01.04.2014 tarihinden sonra 2017 yılında kurularak tüzel kişilik kazandığı, yine davalı gerçek kişi ...'ın 2010 yılından itibaren ...-... ... Eleme Makina Sanayi ünvanında gerçek kişi şahıs işletmesi bulunduğu ve sicil adresinin (adres) olduğu, davacının işvereni olan birleşen dosyanın davalısı ... şirketinin adresinin ise (adres) olduğu, ... şirketinin ortaklarından ... ile davalı ...'ın kardeş oldukları, yargılamaya konu iş kazasının davacının birleşen dava dosyasının davalısı ... şirketinin sigortalısı olduğu dönemde ve bu şirkete ait adreste meydana geldiği, İlk Derece Mahkemesince hükme dayanak alınan bilirkişi kusur raporunda kazanın oluşumunda davacının %20, birleşen dava dosyasının davalısı ... şirketinin %80 oranında

kusurlu oldukları, asıl dava dosyasının davalıları ... ... şirketi ve ... kusursuz oldukları yönünde görüş bildirildiği anlaşılmaktadır.

Kusursuz sorumluluk halleri dışında iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat davaları kural olarak kusur sorumluluğuna dayanmakta olup, iş kazasının oluşumunda işveren ve işverenle birlikte kusurlu oldukları tespit edilen diğer gerçek ve tüzel kişiler zarar görenin maddi ve manevi zararlarının giderilmesi noktasında müştereken ve müteselsilen sorumludurlar.

Somut olayda davacı kazalının iş kazası tarihini de kapsayacak şekilde 01.09.20 13... .04.2015 tarihleri arasında birleşen dava dosyasının davalısı ... şirketinin sigortalı çalışanı olduğu, kazanın adı geçen şirkete ait iş yerinde meydana geldiği, asıl dava dosyasının davalıları yönünden kusursuz sorumluluklarını gerektirecek herhangi bir husus bulunmadığı sabit olduğu halde Bölge Adliye Mahkemesince kendilerine herhangi bir kusur atfedilmemiş olan asıl dava dosyasının davalıları ... ... şirketi ve ...'ın sorumlulukları yoluna gidilmiş olması yerinde görülmemiştir...." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; asıl ve birleşen dava davalıları arasında organik bağ bulunduğu gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davacı ve asıl dava davalıları vekillerince temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

1. Davacı vekili, direnme kararında asıl dava davalıları yönünden vekalet ücreti ve yargılama giderleri ile ilgili hüküm kurulmadığını, yalnızca birleşen dava yönünden vekâlet ücretine hükmedildiğini belirterek kararın bozulmasını talep etmiştir.

2. Asıl dava davalıları vekili, davalı şirketlerin birbirlerinden bağımsız, ayrı tüzel kişilikleri olan, birbirlerinden bağımsız işler yapan, farklı adreslerde faaliyet gösteren, iş konuları ayrı olan şirketler olduğunu, şirketlerden ... ... Makine Ltd. Şti'nin yetkilisinin müvekkili ...'ın kardeşi olmasının tek başına organik bağın tespiti için yeterli olmadığını, davacının sigorta primlerinin davalı ... ... Makinaları Ltd. Şti. tarafından yatırıldığını, davacının çalıştığı işyerinin de sabit olduğunu, müvekkilerinin kusurunun da söz konusu olmadığını, organik bağ olduğunu kabul anlamına gelmemek kaydıyla kusur, tazminat hesabı ve davacının kaynak ustası kabul edilmesinin hatalı olduğunu belirterek kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; somut olayda asıl dava davalıları ile birleşen dava davalısı arasında organik bağ bulunup bulunmadığı; buradan varılacak sonuca

göre dava konusu iş kazasından kaynaklanan tazminatlardan asıl dava davalılarının sorumlu olup olmadıkları noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

1. 4857 sayılı İş Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) 2. maddesi.

2. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 2. maddesi.

2. Değerlendirme

1. Öncelikle konuyla ilgili kavramlar ve yasal düzenlemeler üzerinde kısaca durulmasında fayda bulunmaktadır.

2. Geniş anlamıyla sorumluluk kavramı, bir kişinin başka bir kişiye verdiği zararları giderme yükümlülüğü olarak tanımlanabilir. Hukuki anlamda sorumluluk ise taraflar arasındaki hukuki ilişkinin zedelenmesi sonucu doğan zararların giderilmesi (tazmin edilmesi) yükümlülüğünü içerir.

3. Kusur sorumluluğu, bir kimsenin hukuka aykırı ve kusurlu bir davranışla sözleşme dışında diğer bir kimseye vermiş olduğu zararın giderilmesini düzenleyen sorumluluk türüdür. Bu sorumlulukta kusur, sorumluluğun kurucu unsuru olarak düzenlenmiştir (doktrindeki bir esere atıf).

4. Kusur sorumluluğunda bir zararı başkasına tazmin ettirmek, ancak zarar onun kusurlu bir fiilinden doğmuş ise mümkündür (doktrindeki bir esere atıf). Kusur sorumluluğuna doktrin ve uygulamada eş anlamda olmak üzere haksız fiil sorumluluğu veya sübjektif sorumluluk da denilmektedir.

5. İşveren, 4857 sayılı Kanun'un 2. maddesinde işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar olarak tanımlanmıştır.

6. Bu tanımdan da hareketle, işveren iş görme ediminin alacaklısı olan ve işçiye en üst düzeyde emir ve talimat veren kişidir. Tüzel kişilerde işin görülmesini ve talimatlara uyulmasını isteme hakları her zaman değişik kişilerde toplanmıştır. İş sözleşmesinin tarafı olan tüzel kişi işin görülmesini isteme hakkına sahip iken yönetim hakkı, bu kapsamda emir ve talimat verme yetkisi zorunlu olarak tüzel kişinin organı tarafından kullanılmaktadır (doktrindeki bir esere atıf).

7. Bu noktada organik bağ kavramına değinmekte fayda vardır. Organik bağ kavramında bir tüzel kişinin borçlarından bir başka tüzel kişinin sorumluluğuna gidilmektedir. Bu hâliyle organik bağ kavramının kaynağını TMK'nın 2. maddesinde yer alan dürüstlük kuralı ve hakkın kötüye kullanılması yasağı oluşturmaktadır.

8. Şirketler arasında organik bağ olup olmadığı şirketlerin adreslerinin aynı olması, ortaklık yapılarının ve yönetim kurullarının benzer olması veya temsilcilerinin aynı olması, faaliyet alanları, hisse devirleri, muvazaalı işlemler gibi hususlar ve somut olayın özellikleri de gözetilerek tespit edilebilir. Bu şirketlerle iş yapan kişiler nezdinde iktisadi bir bütünlük içerisinde tek bir şirketle iş yapılıyor algısı oluşmaktadır. Ayrıca üçüncü kişiler nezdinde uyandırılan bu algı neticesinde ticaret

yaparken güçlü bir yapıya sahip görüntüsü oluşturularak şirketlerden birinin borca batırılması ya da içinin boşaltılıp iş alanının diğerine kaydırılması işlemleri tipik bir hakkın kötüye kullanılması olarak değerlendirilmelidir.

9. Somut olayda davacının 01.09.2013-07.04.2015 tarihleri arasında birleşen dava davalısı ... ... Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti'de, 08.04.2015-31.03.2019 tarihleri arasında asıl dava davalısı ... adına tescilli işyerinde, 01.04.2019-22.07.2019 tarihleri arasında ise asıl dava davalısı ... ... Eleme Mak. İmlt. Paz. İth. ve İhr. Ltd. Şti'de çalıştığı, ... Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin yetkilisi ve ortağı ... ile 12.06.2017 tarihinde tescil edilen asıl dava davalısı ... ... Eleme Mak. İmlt. Paz. İth. ve İhr. Ltd. Şti'nin kurucusu ve yetkilisi ...'ın kardeş oldukları, ... Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin adresinin (adres), faaliyet alanının makine imalatı; ... ... Eleme Mak. İmlt. Paz. İth. ve İhr. Ltd. Şti'nin adresinin ise (adres), faaliyet alanının taş, toprak, cevher, alçı, çimento ve diğer mineral maddeleri tasnif etme işi; ... adına tescilli işyeri adresinin (adres), faaliyet alanının ise makine imalatı olduğu, davacının 01.04.2014 tarihinde geçirdiği iş kazası sonucu eldeki tazminat davasının açıldığı anlaşılmaktadır.

10. Sosyal Güvenlik Kurumu Teftiş Başkanlığının 28.11.2016 tarihli inceleme raporu ile 01.04.2014 tarihli kaza olayının 5510 sayılı Kanun'un 13. maddesinin 1. fıkrasının (a) ve (b) bentleri uyarınca iş kazası olduğu ve kazanın meydana gelmesinde işveren ... ... Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin %80, davacı sigortalının %20 kusurunun bulunduğu yönünde tespit yapılmış, İlk Derece Mahkemesince bilirkişi heyetinden 04.01.20 20... .04.2021 tarihli kusur asıl ve ek raporları alınarak, bu raporlar doğrultusunda birleşen dava davalısı ... ... Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin %80, davacı sigortalının %20 kusurunun bulunduğu gerekçesi ile asıl davanın reddine, birleşen davanın kısmen kabulüne ilişkin verilen kararın istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince asıl ve birleşen dava davalıları arasında toplanan deliller kapsamında organik bağ bulunduğu belirtilerek asıl ve birleşen davaların kısmen kabulüne karar verilmiştir.

11. Yukarıda yapılan açıklamalar ile maddi ve hukuki olgular ışığında somut olay değerlendirildiğinde, davacının iş kazası tarihini de kapsayacak şekilde 01.09.2013-07.04.2015 tarihleri arasında birleşen dava davalısı ... Mak. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin sigortalı çalışanı olduğu, kazanın bu işyerinde çalışmakta iken meydana geldiği, davalıların adreslerinin ve faaliyet alanlarının birbirinden farklı olduğu, asıl dava davalılarından ... ile birleşen dava davalısı şirketin kurucusu ve yetkilisi olan ...'ın kardeş olmaları dışında davalıların iktisadi bütünlük ve organik bağ içinde olduklarını ispata yarayan delil bulunmadığı, bu hâli ile toplanan deliller kapsamında organik bağ olgusunun ispatlanamadığı ayrıca asıl dava davalılarının kusursuz sorumluluklarını gerektirecek herhangi bir husus da bulunmadığı hâlde kendilerine bir kusur da atfedilmemiş olan asıl dava davalılarının dava konusu tazminatlardan sorumlu tutulmalarının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

12. Hâl böyle olunca Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken önceki hükümde direnilmesi doğru olmamıştır.

13. O hâlde direnme kararı bozulmalıdır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Asıl dava davalıları vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

Bozma nedenine göre davacı vekilinin temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadığına,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatıranlara geri verilmesine,

Dosyanın HMK'nın 373. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

25.02.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.